

Uppdrag att samarbeta under benämningen Havsmiljöinstitutet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Sveriges lantbruksuniversitet att i samarbete bistå myndigheter inom havsmiljöområdet med vetenskaplig kompetens samt bedriva analys- och syntesverksamhet inom havsmiljöområdet. Samarbetet ska ske under benämningen Havsmiljöinstitutet.

Vidare uppdrar regeringen åt Göteborgs universitet att koordinera den löpande verksamheten inom Havsmiljöinstitutet. Vid Göteborgs universitet ska det finnas ett kansli för Havsmiljöinstitutet.

Havsmiljöinstitutet ska i sin verksamhet samråda med Kustbevakningen, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges geologiska undersökning och de länsstyrelser som är vattenmyndigheter.

Uppdraget gäller från den 1 januari 2016 och ersätter då regeringens tidigare beslut om uppdrag att inrätta ett Havsmiljöinstitut (U2008/03167/UH). Uppdraget gäller till och med år 2020. Innan uppdraget upphör ska verksamheten utvärderas i syfte att få fram underlag för hur uppdraget eventuellt ska förnyas.

Institutet ska

- bistå myndigheter inom havsmiljöområdet med vetenskaplig kompetens och beslutsunderlag i havsmiljöfrågor,
- utveckla tvär- och mångvetenskapliga kontaktnät inom och mellan lärosätena,
- ta fram tvär- och mångvetenskapliga analyser och synteser samt sprida information om resultaten till stöd för regeringens,

- myndigheters och andra intressenters arbete med att förbättra havsmiljön,
- informera om forskning som rör havsmiljön och havet som resurs och öka medvetenheten om havets miljöproblem och hur de ska hanteras,
 - verka för att öka kommunikationen mellan forskare och användare av vetenskaplig kunskap om havsmiljön.

Göteborgs universitet ska i anslutning till sin årsredovisning lämna en samlad redogörelse för Havsmiljöinstitutets verksamhet med utgångspunkt från de uppgifter institutet har.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 17 april 2008 att uppdra åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Högskolan i Kalmar, senare Linnéuniversitetet, att i samarbete med varandra bedriva forskning inom havsmiljöområdet och samarbeta vid utformning av utbildning inom området, under benämningen Havsmiljöinstitutet (U2008/03167/UH).

I juni 2013 gavs ett regeringsuppdrag till Statskontoret att utvärdera Havsmiljöinstitutet relaterat till de uppdrag och uppgifter som gavs till institutet när det bildades (U2013/03809/F). Statskontoret överlämnade sin utvärdering till regeringen i december 2013 (U2013/07857/F). Av utvärderingen framgår bland annat att samverkan inom Havsmiljöinstitutet inte har fungerat på ett effektivt sätt. Statskontoret pekar även på att institutets mervärde skulle öka ytterligare om man renodlade verksamheten i förhållande till övriga aktörer inom havsmiljöområdet genom att fokusera institutets uppgifter på synteser, analyser och tvärvetenskaplighet.

Rektorerna för de universitet som ingår i Havsmiljöinstitutet och rektor för Sveriges lantbruksuniversitet inkom i juli 2014 till regeringskansliet med en skrivelse med en handlingsplan för Havsmiljöinstitutets fortsatta utveckling och förslag till förändring av uppdraget (U2014/04609/F). Skrivelsen remitterades i november 2014 till Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

Skälen för regeringens beslut

Ett vetenskapligt underlag i form av kvalificerade tvär- och mångvetenskapliga analyser och synteser behövs som stöd för det arbete regeringen, myndigheter och andra aktörer bedriver för att förbättra havsmiljön. Inte minst i det internationella samarbetet kring Östersjön och Västerhavet är kvalificerat vetenskapligt underlag och vetenskaplig rådgivning av stor betydelse.

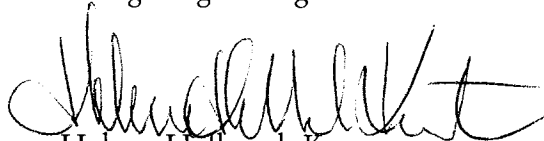
En mycket stor del av kompetensen på havsmiljöområdet finns samlad på universitet och högskolor. Den regionala förankringen är dock viktig för att få en stark koppling till det regionala myndighetsarbetet vid länsstyrelser, inklusive de länsstyrelser som är vattenmyndigheter, och till kommuner.

Information om forskningsresultat i haven behöver spridas till många olika målgrupper som ett led i åtgärdsarbetet och för att öka medvetenheten om havens miljöproblem. Kommunikationen mellan forskare, och mellan forskare och myndigheter samt internationella organisationer är också viktig och kan ytterligare utvecklas.

Samverkan mellan berörda universitet inom Havsmiljöinstitutet bör därför fortsätta och utvecklas så att framför allt forskningsbaserade analyser och synteser tas fram. Såsom påpekats av Statskontoret är det angeläget att verksamheten renodlas i förhållande till övriga aktörer inom havsmiljöområdet, så att en effektiv användning av statens medel säkras.

I propositionen "En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor" (prop. 2009/10:149, bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337) lämnade regeringen förslag och gjorde bedömningar som innebar långtgående avregleringar när det gäller bland annat lärosätenas interna organisation. Det bör därför vara en fråga för de lärosäten som ingår i Havsmiljöinstitutet att besluta om den interna organisationen för att samarbetet ska fungera på ett effektivt sätt.

På regeringens vägnar

Helene Hellmark Knutsson

Sara Bringle

Sändlista

Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linnéuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Kopia till

Näringsdepartementet/Naturmiljöenheten
Miljö-och energidepartementet/Enheten för skog och klimat
Kustbevakningen
Havs-och Vattenmyndigheten
Naturvårdsverket
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Sjöfartsverket
Sveriges geologiska undersökning
Vetenskapsrådet
Länsstyrelsen i Norrbottens län för Bottenvikens vattendistrikt
Länsstyrelsen i Västerbottens län för Bottenhavets vattendistrikt
Länsstyrelsen i Västmanlands län för Norra Östersjöns vattendistrikt
Länsstyrelsen i Kalmar län för Södra Östersjöns vattendistrikt
Länsstyrelsen i Västra Götalands län för Västerhavets vattendistrikt